

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT
DR. RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru 180/2022 RM

**Dr. Francesca Mifsud bhala mandatarja speċjali ta' Nina Huelsken u dan
kif debitament awtorizzata permezz tal-prokura 'Dok. N1' u, b'digriet
moghti fit-3 ta' April 2024 l-isem 'Dr. Francesca Mifsud' ġie sostwitwit bl-
isem 'Dr. Francesca Micallef'**

-Vs-

Pontarius Limited (C83687)

Illum, 9 ta' Ottubru 2024

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ipprezentat fir-Regstru fil-11 ta' Awwissu 2022 minn Dr. Francesca Mifsud bhala mandatarja speċjali ta' Nina Huelsken, fejn talbet li s-soċjeta' konvenuta Pontarius Limited tiġi kkundannata tħallasha, previa kull dikjarazzjoni u provvedimenti xieraq u opportuni, is-somma ta' tmax-il elf, tmien mija u wieħed u tmenin Euro u sittin ċenteżmu (€12,881.60) inkluż VAT, rappreżentanti ammont li għadu dovut għas-servizzi prestati u aċċettati mill-mittenti lill-intimata u dan skont il-kuntratt datat l-4 ta' Mejju 2021 (kopja ta' liema qiegħed jiġi anness bhala Dok N2) u

l-fatturi relattivi (kopja ta' liema qegħdin jigu annessi u mmarkati bhala Dok N3, Dok N4 u Dok N5 rispettivament), liema ammont għadu dovut mill-kumpanija intimatat lill-mimttenti, bl-ispejjeż tal-preżenti, u bl-imgħaxijiet skont l-għola rata permissibli bil-ligi, kollox kontra l-konvenuta, li minn issa ingunta in subizzjoni.

Rat ir-Risposta pprezentata minn Pontarius Limited fil-5 ta' Ottubru 2022 fejn gie eċċepit:-

- “1. Fl-ewwel lok illi l-eccipjenti ma kienitx moruza f'ebda hlas ta' ebda somma li talvolta setghet kienet dovuta lill-attrici u li kwindi l-attrici kissret il-kuntratt meta telqet hesrem, u abbandunat id-doveri tagħha minghajr preavviz u minghajr ebda gustifikazzjoni skont il-lig jew skont il-kuntratt bejn il-partijiet. F'dan ir-rigward l-esponenti soffriet danni u qieghda tavalixxi ruhha minn dan ir-rikors biex tintroduci kontratalba.*
- 2. Fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost li l-fattura numru 180722/10 ma hijiex dovuta billi l-hlasijiet ghax-xhur ta' Awwissu sa Dicembru 2021 saru ghas-saldu.*
- 3. Fit-tielet lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost li l-fattura numru 180722/09 ma hijiex dovuta billi l-attrici ma wettqitx ix-xogholijiet li kellha twettaq fix-xahar ta' Lulju 2022 u fi kwalsiasi kaz abbandunat il-posizzjoni tagħha minghajr preavviz jew gustifikazzjoni.*
- 4. Illi t-talbiet attrici huma kompletament infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjeż kontra l-attrici fost l-ohrajn.*

Rat illi s-soċjeta' konvenuta ressqet flimkien mar-Risposta, talba rikonvenzjonali fil-konfront tal-attrici li biha sejhet lill-attrici rikonvenzjonata Dr. Francesca Mifsud bhala l-mandatarju speċjali ta' Nina Huelsken tgħid għaliex ma għandhiex tkun ikkundannata, prevja kull dikjarazzjoni xierqa u opportuna, tħallas lil-kumpanija

Pontarius Limited is-somma ta' hmistax-il elf Euro (€15,000) eskluż il-VAT a tenur tal-artikolu 12.2 tal-kuntratt bejn il-partijiet (Dok. N2 anness mal-avviż) stante li l-attriċi rikonvenzjonata abbandunat l-inkarigu lilha mogħti bl-istess kuntratt mingħajr ma tat l-avviż previst, bl-ispejjeż u imghaxijiet skont il-ligi u b'rizerva ta' kull azzjoni ulterjuri spettanti lill-istess Pontarius Limited naxxenti mill-fatti ta' din il-kawża.

Rat ir-Risposta pprezentata fis-26 ta' Ottubru 2022 minn Dr. Francesca Mifsud bhala l-mandatarju speċjali ta' Nina Huelsken għall-kontro-talba ta' Pontarius Limited, fejn eċċepiet:-

“1. Illi preliminarjament din l-Onorabbli Qorti m'għandiex il-kompetenza ratione valoris sabiex tiegħu konjizzjoni tat-talbiet tas-socjeta' ai termini tal-artikolu 47 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta u dan stante illi s-socjeta' rikonvenzjonanta qiegħda titlob il-ħlas ta' hmistax-il elf Euro (€15,000) eskluż il-valur miżjud, u allura s-somma totali illi s-socjeta' rikonvenzjonata qiegħda titlob hija s-somma ta' sbatax-il elf, u seba mitt Euro (€17,700);

2. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, l-ebda valur miżjud mhu applikabbli stante illi s-socjeta' rikonvenzjonanta qiegħda tibbaża t-talba tagħha fuq penali ai termini tal-klawżola bin-numru 12.3 tal-kuntratt datat l-4 ta' Mejju 2021 (il-Kuntratt)

3. Illi mingħajr preġudizzju għall-premes u fil-mertu, it-talba għall-rikonvenzjoni kif deddotta mis-socjeta' rikonvenzjonanta hija totalment infondata fil-fatt u fid-dritt għas-segwenti raġunijiet:

i. Illi permezz tal-kuntratt in kwistjoni b'mod partikolari l-klawżola numru 8.1, is-socjeta' rikonvenzjonanta obligat ruħha illi thallas lir-rikonvenzjonata l-ammont ta' hames t'elef Ewro (€5,000) fix-xahar bil-quddiem u dan bhala remunerazzjoni għas-servizzi prestati skont il-Kuntratt bhala 'Chief Operations Officer';

- ii. *Illi permezz tal-klawżola bin-numru 1,2,3, il-partijiet ftehm u illi kull parti jista' jgħid li l-Kuntratt għal kwalsiasi raġuni jekk jingħata pre-avviż ta' tlett (3) xhur;*
- iii. *Illi s-soċjeta' rikonvenzjonanta ufficjalment kisret l-obbligi tagħha kif naxxenti mill-Kuntratt ai termini tal-klawżola numru 8.1 u dan peress illi hija ma hallsitx lir-rikonvenzjonata r-remunerazzjoni miftiehma;*
- iv. *Illi b'konsegwenza tal-inadempjenza kuntrattwali tas-soċjeta' rikonvenzjonanta, il-Kuntratt de quo gie tterminat ipso jure ai termini tal-artikolu 177 tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta, u għalhekk il-klawżola bin-numru 12.2 tal-Kuntratt illi a bażi tagħha s-soċjeta' rikonvenzjonanta qiegħda tibbaża t-talba tagħha m'għandha l-ebda effett skont il-liġi.*

Salv għall-eċċezzjonijiet ulterjuri kifi tippermetti l-liġi.

Semgħet ix-xhieda;

Rat il-provi u d-dokumenti kollha esebiti;

Rat l-atti kollha;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-attriċi nomine pprezentat fil-25 ta' Lulju 2024 kif awtorizzat;

Rat ukoll illi s-soċjeta' konvenuta baqgħet ma pprezentat ebda nota ta' sottomissjonijiet responsiva, kif kienet awtorizzata tagħmel bis-saħħa ta' digriet mogħti fis-seduta tal-25 ta' Lulju 2022;

Rat illi l-kawża kienet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi, Nina Huelsken, rappreżentata fil-proċeduri mill-mandatarja speċjali tagħha Dr. Francesca Micallef, qiegħda titlob il-ħlas tas-somma ta' €12,881.60 rappreżentanti ammont dovut għal servizzi reżi minnha lis-soċjeta' konvenuta skont kuntratt datat 4 ta' Mejju 2021.

Is-soċjeta' konvenuta tilqa' għat-talba għall-ħlas billi tiċhad il-jedd tal-attriċi għall-ħlas tas-somma reklamata, minħabba allegat ksur da parti tal-istess attriċi tal-obbligi kuntrattwali u dan meta tterminat is-servizzi tagħha mingħajr ma nnotifikat lis-soċjeta' konvenuta bit-terminazzjoni fiż-żmien stipolat fil-klawsola 12 tal-kuntratt.

Tikkontendi wkoll li l-attriċi ma wettqitx ix-xogħol li kellha twettaq fix-xahar ta' Lulju 2022 u għalhekk, il-ħlas pretiz fl-invoice bin-numru 180722/09 m'huwiex dovut. In kwantu għat-taxxa fuq il-valur miżjud li ma kienx tħallas fuq il-valur tas-servizzi prestati għax-xhur Awwissu 2021 sa Diċembru 2021, reklamati fl-invoice bin-numru 180722/10, is-soċjeta' konvenuta tikkontendi li din m'hijiex dovuta għaliex il-prezz tas-servizzi prestati fl-imsemmi perijodu kien gie mħallas a saldu.

Mill-fatti li joħorġu mill-atti u mill-provi jirriżulta illi l-attriċi, Nina Huelsken, rappreżentata f'din l-azzjoni mill-prinċipal tagħha Dr. Francesca Micallef, ma kienetx impjegata mas-soċjeta' konvenuta iżda kienet ingaġġata permezz ta' kuntratt li gie konkluz fl-4 ta' Mejju 2021 (Dok. N2 – 'il-kuntratt') biex tagħti servizz bħala Chief Operations Officer ('COO') u bħala direttur tas-soċjeta' konvenuta. Ir-relazzjoni kontrattwali bejn il-partijiet giet terminata mill-attriċi meta b'email li ntbagħet lil Stephen Buechner, Chief Executive Officer tas-soċjeta' konvenuta fil-11 ta' Lulju 2022, l-attriċi tterminat b'effett immedjat is-servizzi tagħha u rriżenjat mill-karigi ta' COO u direttur tas-soċjeta' konvenuta.

Il-kumpens dovut lill-attriċi (*the Representative*) għas-servizzi tagħha skont il-kuntratt kien stabbilit fis-somma ta' €5,000 fix-xahar, pagabbli kull tliet xhur bil-quddiem. L-istipolazzjoni konvenzjonali relattiva tgħid hekk:-

8.1 *The Company shall compensate the Representative five thousand Euro (€5,000) per month excluding Value Added Tax thereon ('the Compensation').*

8.2 *The Compensation shall be paid out quarterly in advance.*

Mhux kontestat illi meta ġie konkluz il-kuntratt ta' servizz, is-soċjeta' konvenuta ma kienetx għadha liċenzjata mill-Awtorita' għas-Servizzi Finanzjarji Maltija biex topera bħala istituzzjoni finanzjarja, u matul il-perijodu kollu li r-relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet damet fis-seħħ, din il-liċenza kienet għadha ma nħarġitx. Għaldaqstant is-servizzi li l-attriċi pprovdiet lill-kumpannija fiż-żewġ rwoli ta' COO u direttur, kienu limitati sija f'termini ta' sigħat u sija wkoll fl-iskop tagħhom. Skont l-attriċi, hija assistiet lis-soċjeta' konvenuta fil-proċess tal-applikazzjoni għal-liċenza meħtieġa mill-awtoritajiet u fl-amministrazzjoni tal-policies u business plan tal-kumpannija.

Fil-fatt, l-iskop ristrett tas-servizzi li kellhom jiġu prestati mill-attriċi sakemm il-kumpannija tikseb il-liċenzja meħtieġa biex tkun tista' tibda topera, huwa maħsub espressament fil-klawsola 6.1 tal-kuntratt ta' servizz fejn ġie stipolat illi matul il-fażi tas-servizz tal-attriċi lill-kumpannija, sakemm din tal-aħħar tkun f'pożizzjoni li tibda topera bħala istituzzjoni finanzjarja liċenzjata ('Phase 1'), l-attriċi kellha tippresta s-servizzi tagħha għal hmistax sa għoxrin siegħa fil-gimġha, filwaqt li fit-tieni fażi ('Phase 2'), fejn il-kumpannija tkun qiegħda topera regolarment, l-attriċi kellha tagħti bejn għoxrin u erbgħin siegħa xogħol, mingħajr ebda differenza jew żieda proporzjonali fil-kumpens. Dan il-kumpens ġie stabbilit fis-somma ta' €5,000 fix-xahar eskluż VAT irrispettivament mill-ammont ta' sigħat ta' xogħol mogħtija.

L-ammont pretiż mill-attriċi fir-Rikors, fis-somma ta' €12,881.60 jirrappreżenta l-valur tas-servizzi prestati lis-soċjeta' konvenuta taħt il-kuntratt ta' servizz, mill-1 ta' Ġunju 2022 sal-11 ta' Lulju 2022, id-data tat-terminazzjoni tas-servizzi tagħha lill-kumpannija, fis-somma totali ta' €8,131.60¹ kif ukoll taxxa fuq il-valur miżjud bir-rata

---

¹ €5,000 għax-xahar ta' Ġunju 2022 u €1,833 *pro rata* għall-perijodu 1 sa 11 ta' Lulju 2022, eskluż VAT: invoice bin-numru 010722/08 (Dok. N3) u invoice bin-numru 180722/09 (Dok. N4), rispettivament. Fuq dan l-ammont l-attriċi talbet ukoll VAT bir-rata ta' 19% li hija r-rata tal-VAT applikabbli fil-

ta' 19% fuq il-prezz tas-servizzi rezi għax-xhur Awwissu 2021 sa Diċembru 2021, fis-somma ta' €4,750, li dwarha nħareg invoice fit-18 ta' Lulju 2021². Għall-bqija, jirriżulta illi s-soċjeta' konvenuta kienet ħallset lill-attriċi l-prezz kollu, VAT kompriż, tas-servizzi li hija pprestat taħt il-kuntratt ta' servizz bejn Mejju 2021 u Mejju 2022.

Il-Qorti tibda biex tosserva illi huwa immaterjali, fl-istħarriġ dwar il-fondatezza o meno tat-talba prinċipali fir-Rikors, l-asserzjoni li l-attriċi naqset milli tonora l-obbligu kuntrattwali tagħha meta giet biex tittermina r-relazzjoni kuntrattwali għaliex, allegatament, ma osservatx l-patt konvenzjonali li tagħti preavviż ta' mill-inqas tliet xhur tat-terminazzjoni tas-servizzi tagħha. Dan qed jingħad mhux biss għaliex l-allegat non-osservanza tal-obbligi kuntrattwali li jirregolaw it-terminazzjoni tar-relazzjoni kuntrattwali jiffirma l-mertu tat-talba rikonvenzjonali tas-soċjeta' konvenuta, iżda wkoll għaliex il-kuntratt ma fih ebda patt konvenzjonali li jipprevedi t-telf tal-kumpens li jkun għadu dovut lill-kuntrattur f'każ li ma tiġix osservata l-proċedura stipolata għat-terminazzjoni tas-servizz. Minflok, il-kuntratt jipprevedi l-jedd tal-kumpannija għall-ħlas ta' ammont ekwivalenti għall-kumpens ikkalkolat fuq perijodu ta' tliet xhur.

Dan stabbilit, il-Qorti sejra tgħaddi biex tistħarreg l-eċċezzjonijiet imqanqla fit-tieni u fit-tielet paragrafu tar-Risposta tas-soċjeta' konvenuta kontra t-talba għall-ħlas tal-ammont reklamat mill-attriċi.

Is-soċjeta' konvenuta fit-tieni paragrafu tar-Risposta tagħha laqgħet għat-talba għall-ħlas tal-fattura bin-numru 180772/10 rappreżentanti VAT fuq il-kumpens imħallas lill-attriċi bejn Awwissu u Diċembru 2021, billi sosniet li l-ammont pretiż mhux dovut għaliex l-attriċi kienet irċeviet il-ħlas għas-servizzi li ġew rezi minnha fil-perijodu msemmi, a saldu ta' kull ammont dovut lilha. Iżda minkejja dan, is-soċjeta' konvenuta baqgħet ma ressqitx provi biex tissostanzja din il-linja difensjonali. Fil-fatt, mhux talli ma gie esebit ebda riċevuta jew dokument ieħor b'rabta mal-ħlas jew

---

Ġermanja, biex l-ammont komplessiv pretiż minnha għall-perijodu fuq imsemmi, inkluz VAT, huwa fis-somma ta' €8,131.60.

² Dok. N5, bin-numru 180722/10.

ħlasijiet tal-kumpens dovut għall-perijodu Awwissu 2021 sa Diċembru 2021, talli ma hemm xejn fl-atti u l-provi proċesswali li juri illi l-ħlas tal-kumpens dovut għas-servizzi reżi mill-attriċi fl-istess perijodu msemmi, ġie magħmul espressament a saldu ta' kull ammont dovut lill-attriċi għall-perijodu in diżamina, jew li l-ħlas sar f'ċirkostanzi li jagħtu x'jifhem li l-attriċi rrinunzjat għall-jedd għall-ħlas ta' xi ammont ulterjuri in konnessjoni mas-servizzi reżi fl-istess perijodu.

Għaldaqstant, l-eċċezzjoni relattiva mqanqla fit-tieni paragrafu tar-Risposta, qiegħda tiġi respinta.

L-attriċi ssostni li s-soċjeta' konvenuta kienet aċċettat li tħallas il-VAT bir-rata ta' 19% fuq il-valur tas-servizzi li pprestat taħt il-kuntratt fix-xhur ta' Mejju, Ġunju u Lulju 2021, u fil-fatt l-invoice li kienet ħarġet fl-ammont ta' €2,850, rapprezentanti VAT bir-rata ta' 19% fuq l-ammont ġia' mħallas lilha għall-istess perijodu msemmi, kien ġie mħallas mis-soċjeta' konvenuta. Xehdet ukoll li s-soċjeta' konvenuta kienet ħallset il-VAT bir-rata ta' 19% ukoll fuq il-valur tas-servizzi prestati minnha fil-perijodu Diċembru 2021 sa April 2022, skont kif jirriżulta wkoll mid-dokumenti esebiti fl-atti (Dok. N7), iżda ma kienetx ħallset il-VAT fuq l-ammont dovut lilha għall-perijodu bejn Awwissu 2021 u Diċembru 2021.

Il-Qorti fehmet illi peress li l-attriċi kienet ikkuntrattata biex tagħti provvista ta' servizzi lis-soċjeta' konvenuta, kienet ukoll obligata żżid it-taxxa fuq il-valur miżjud fuq il-prezz tal-provvista li hija waħda taxxabbli. Fil-fatt, minn eżami tal-provi jidher mhux kontestat illi l-VAT huwa dovut fuq il-prezz tas-servizzi reżi mill-attriċi taħt il-kuntratt, kif ukoll li r-rata tal-VAT li kellha tiġi applikata fuq il-valur tas-servizzi kienet ta' 19%, li hija r-rata applikabbli fil-Ġermanja, il-pajjiż fejn l-attriċi hija domiciljata u residenti għall-iskop ta' ħlas ta' taxxa.

Minn eżami tal-atti u l-provi, il-Qorti fehmet illi l-VAT għall-perijodu appena msemmi, fis-somma komplessiva ta' €4,750, ma kienx ġie mħallas għaliex l-attriċi kienet naqset milli tinkludi l-VAT fl-invoices li ħarġet lis-soċjeta' konvenuta għall-ħlas

tar-remunerazzjoni lilha dovut fl-istess perijodu, anizche' għaliex is-soċjeta' rijfutat tħallas il-VAT. Kemm hu hekk, jirriżulta mill-provi illi l-attriċi irċeviet il-ħlas tal-kumpens kollu, komprij VAT, li kien dovut lilha sal-aħħar ta' Mejju 2022, għajr għall-ħlas tal-VAT fuq il-prezz tas-servizz tagħha fix-xhur ta' Awwissu sa Diċembru 2021. Fi kwalsiasi każ, ix-xhieda li ressqet is-soċjeta' konvenuta nnifisha, għalkemm jinsistu li s-soċjeta' konvenuta żammet lura l-ħlas tal-VAT għaliex qiegħda tippretendi li hija kreditriċi tal-attriċi fl-ammont stipolat fil-klawsola bin-numru 12.1 tal-kuntratt minħabba l-allegat ksur da parti tal-attriċi tal-obbligi kuntrattwali tagħha, jirrikonoxxu espressament illi fil-prinċipju, il-VAT fuq il-valur tas-servizzi reżi bejn Awwissu u Diċembru 2021, ma kienx tħallas u kien dovut lill-attriċi.

Għalhekk, il-Qorti tqis illi s-somma ta' €4,750, rappreżentanti VAT fuq il-valur tas-servizzi prestati bejn Awwissu 2021 u Diċembru 2021, hija dovuta lill-attriċi.

Illi s-soċjeta' konvenuta fir-Risposta tagħha tikkontendi wkoll illi l-attriċi ma wettqitx ix-xogħol li kienet inkarigata tagħmel matul ix-xahar ta' Lulju 2022 u għalhekk l-ammont pretiż minnha fil-fattura bin-numru 180722/09, m'huwiex dovut. Madankollu, is-soċjeta' konvenuta ma gābet ebda prova biex tissostanzja din l-allegazzjoni u hadd ma xehed, per eżempju, li l-attriċi ħadmet inqas sigħat ta' xogħol mill-ammont ta' sigħat stipolat fil-klawsola bin-numru 6.1 tal-kuntratt jew naqset milli twettaq id-dmirijiet tagħha. Għall-kuntrarju: mis-smiġħ tax-xhieda l-Qorti fehmet illi l-linja difensjonali tas-soċjeta' konvenuta fir-rigward giet modifikata matul is-smiġħ tal-kawża biex minflok tibqa' arginata fuq l-asserzjoni originali li l-ammont reklam għas-servizz reżi fix-xahar ta' Lulju 2021 mhux dovut għaliex ma gēwx prestati servizzi jew għaliex kien hemm riżervi dwar il-kwalita' jew l-entita' tas-servizzi reżi mill-attriċi, tibda tiffoka fuq l-inadempjenza tal-attriċi li tonora l-obbligu kuntrattwali għall-għoti ta' preavviż ta' tliet xhur lill-kumpannija dwar it-terminazzjoni tar-relazzjoni kuntrattwali, u d-debitu dovut lilha mill-attriċi b'riżultat ta' dan il-ksur. Izda kif diġa' gie stabbilit qabel, l-allegat ksur tal-obbligu kuntrattwali stipolat fil-klawsola bin-numru 12 tal-kuntratt ma jincidi bl-ebda mod fuq il-jedd għall-ħlas tal-kumpens dovut lill-kuntrattur, f'dan il-każ l-attriċi, għal servizzi ġia' prestati taħt il-

kuntratt u għalhekk, in mankanza ta' provi li jstabilixxu li s-servizzi ma ġewx ipprestatu skont kif miftiehem fil-kuntratt, il-jedd tal-kumpens jibqa' bla mittiefes.

Jirriżulta illi l-attriċi tterminat is-servizzi tagħha fil-11 ta' Lulju 2022, li jfisser li huwa dovut lilha kumpens għal hdax-il ġurnata ta' servizz, maħdum *pro rata* abbażi tas-somma ta' €5,000 (eskluz VAT), li tirrappreżenta l-kumpens dovut għal xahar sħiħ skont il-klawsola bin-numru 8 tal-kuntratt. Fil-fattura bin-numru 180772/09 ġie reklamat kumpens f'ammont ekwivalenti għal hdax-il ġurnata ta' servizz, fis-somma ta' €1,833³ u għalhekk il-Qorti tqis li s-somma dovuta lill-attriċi bejn l-1 ta' Lulju 2022 u l-11 ta' Lulju 2022 inkluż VAT, hija ta' €2,181.60⁴.

Illi kollox magħdud, il-Qorti, billi hija sodisfatta li l-ammont globali ta' €2,181.60 huwa dovut lill-attriċi in linea ta' kumpens għas-servizzi tagħha fil-kariga ta' COO u fil-kariga ta' direttur tas-soċjeta' konvenuta bejn l-1 ta' Ġunju u l-11 ta' Lulju 2022, kif ukoll in linea ta' VAT dovut fuq il-kumpens għas-servizzi prestati bejn Awwissu u Dicembru 2021, serja tilqa' t-talba tal-attriċi fir-Rikors promotur.

B'kollox għalhekk huwa dovut lill-attriċi s-somma globali ta' €12,881.60⁵.

Ikkunsidrat;

Illi s-soċjeta' konvenuta ipprevalixxiet ruħha mid-dritt tagħha skont l-artikolu 396 tal-Kapitolu 12, li tressaq talba rikonvenzjonali fil-konfront tal-attriċi għall-ħlas tas-somma gta' €15,000 rappreżentanti l-ammont dovut bl-applikazzjoni tal-klawsola bin-numru 12 tal-kuntratt. Tikkontendi li l-attriċi kienet inadempjenti fl-obbligu kuntrattwali tagħha li tagħti pre-avviż ta' tliet xhur dwar it-terminazzjoni tas-servizzi tagħha skont il-kuntratt ta' servizz u dan meta tterminat ir-relazzjoni kontrattwali b'effett immedjat permezz ta' notifika li ntbagħtet lil Stephen Buechner, CEO tas-soċjeta' konvenuta, permezz ta' email fil-11 ta' Lulju 2022 (Doc. K u Doc. L).

---

³ Fir-realta' huwa dovut l-ammont ta' €1,833.33.

⁴ VAT ta' 19% = €348.27.

⁵ €5,950; €4,750; €2,181.60.

Fil-kuntratt ġie miftiehem:

12.1 This Agreement is entered into for an indefinite period and which can be terminated in accordance with the provisions of this Agreement.

12.2 This Agreement may be terminated forthwith by the Company or by the Representative for whatsoever reason upon giving each other three (3) months written notice of termination, subject to any prior approval or notification processes as required by the Malta Financial Services Authority. Without prejudice to any actions and rights available at law, the failure to fulfil the three (3) months written notice of termination, or part thereof, shall result in the payment of the equivalent of three (3) months fees as per clause 8.1 herein payable by the defaulting party to the other party.

In primis, l-attriċi rikonvenzjonata eċċepiet l-inkompetenza tal-Qorti rationae valoris stante illi s-soċjeta' konvenuta, rikonvenzjonanti, qiegħda titlob il-ħlas tas-somma ta' €15,000 eskluż taxxa fuq il-valur miżjud "u allura s-somma totali li qiegħda titlob is-soċjeta' rikovenzjonata (sic) hija ta' sbatax-il elf u seba' mitt Euro (€17,700)".

Il-Qorti tqis li din l-eċċezzjoni m'hijiex tajba u f'lokha. L-artikolu 748 tal-Kapitolu 12 jipprovdi illi meta t-talba hija għall-ħlas ta' somma determinata, il-valur tal-oġġett hu determinat mit-talba. Fit-talba rikonvenzjonali is-soċjeta' konvenuta qiegħda titlob il-ħlas mhux tas-somma ta' €17,700 kompriż VAT kif argumentat l-attriċi fir-Risposta tagħha, iżda tas-somma ta' €15,000 eskluż VAT.

Huwa minnu li t-taxxa fuq il-valur miżjud hija spiża li hija konnessa mas-somma kapitali li tkun qed tiġi reklamata, iżda din l-ispiża mhux talli ma ġietx mitluba mis-soċjeta' konvenuta, talli ġiet tabilhaqq eskluża espressament mill-valur tat-talba u għalhekk ma tistax u ma għandhiex tiżdied mat-talba.

L-artikolu 47 tal-Kap. 12 imbagħad jipprovdi illi l-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala qorti tal-ewwel grad, apparti l-kawzi l-oħra kollha li l-liġi thalli espressament għaliha, għandha l-gurisdizzjoni li:-

47(1) ... tisma' u tiddeċidi l-pretensjonijiet kollha sa l-ammont ta' hmistax-il elf euro (€15,000), kontra persuni li joqogħdu, jew li għandhom ir-residenza tagħhom ordinarja, f'parti tal-Gżira ta' Malta.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Pauline Mizzi mart Joseph Mizzi u l-istess Joseph Mizzi vs Concetta Key**, deciza mill-Qorti tal-Appell fit-12 ta' Frar, 2001, intqal:-

*“Illi dwar id-disposizzjonijiet ta' dan l-Artikolu (artikolu 748), is-sentenza **Frankie Refalo vs Jason Azzopardi et**, deciza fis-7 ta' Ottubru 1997 ritenut li bhala regola “il-kompetenza tal-Qorti hija determinat fuq kollox u qabel kull konsiderazzjoni ta' l-eccezzjonijiet mogħtija, mit-termini tal-azzjoni attrici. Huwa l-att promotur kif intavolat, it-talbiet u il-premessi tagħhom li jiffurmaw il-parametri li fihom il-Qorti kellha tezercita l-gudizzju tagħha u li allura jiddeterminaw il-kompetenza tagħha”.*

Illi ma' dan pero' irid jigi kkunsidrat fl-ambitu tal-Artikolu 753(2) li jiddisponi li “meta it-talba hija magħmula biex issostni jew tattakka obbligazzjoni, il-valur jigi determinat mis-somma kollha tal-obbligazzjoni”.

Hekk fil-kawza fl-ismijiet **Anthony Zammit vs Joseph Ellul nomine**⁶, ġie deciz illi:-

“Il-kompetenza ma tiddependix bil-fors u unikament mit-talba tal-attur imma tista' tiddependi ukoll, fejn ikun il-kaz, mill-eccezzjoni tal-konvenut (Vol. XXXVII.II.454). Jista' jigri infatti illi ghalkemm l-azzjoni inizjalment kienet ta' kompetenza tal-Qorti Inferjuri (billi it-talba hija għall-hlas ta' somma determinata entro il-kompetenza tagħha) din tigi ezawtorata “ope exceptionis” bl-impunjazzjoni ta' l-obbligazzjoni principali (Vol. XXXVII C.I.512).

---

⁶ 31 ta' Lulju 1996, Appell Inferjuri.

Dan jista' jigri billi il-Qorti tigi necessarjament moghtija u bhala parti mill-process biex tiggudika it-talba quddiemha li tikkonsidra u tiddeciedi obbligazzjoni bejn il-kontendenti li teccedi il-komptenza tagħha. Dan ifisser illi f'kazijiet simili il-kompetenza tal-Qorti hija finalment determinata mill-indoli tal-obbligazzjoni in relazzjoni mal-obbligat".

Fil-każ in dizamina, għalkemm tassew l-attriċi qiegħda timpunja *ope exceptionis* l-obbligazzjoni billi tinvoka t-terminazzjoni *ipso jure* tal-kuntratt bejn il-partijiet bl-applikazzjoni tal-kondizzjoni taċita riżoluttiva, l-obbligazzjoni impunjata hija sewwasew l-istess waħda azzjonata mis-soċjeta' konvenuta fit-talba rikonvenzjonali, b'valur ta' €15,000.

Għaldaqstant, jirrizulta li t-talba rikonvenzjonali tas-soċjeta' konvenuta għall-ħlas taqa' *prima facie* fil-parametri tal-kompetenza ta' din il-Qorti għaliex kif ġia` ngħad, ma teccedix il-limiti tal-ġurisdizzjoni tagħha kif stabbilit fid-dispożizzjonijiet tal-artikolu 47 tal-Kap. 12.

Iżda b'zieda ma' dan il-Qorti ma tistax ma tosservax illi fit-tieni paragrafu fir-Risposta tal-attriċi, hija opponiet għat-talba rikonvenzjonali billi eċċepiet illi ebda taxxa fuq il-valur miżjud ma huwa dovut għaliex it-talba hija għall-ħlas ta' penali maħsub fil-klawsola 12.2 tal-kuntratt. Il-Qorti taqbel illi l-ħlas mitlub mis-soċjeta' konvenuta ai termini tal-imsemmi klawsola 12.2 tal-kuntratt, m'hijiex għall-ħlas ta' provvista taxxabli għall-fini tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Miżjud (Kap. 406) għaliex is-somma ta' €15,000 ma jirrapprezentax il-valur ta' servizz jew prodott ipprovdut mill-attriċi, iżda d-danni preventivament likwidati minhabba non-eżekuzzjoni tal-obbligazzjoni fil-klawsola 12.1 tal-kuntratt.

B'mod ġenerali jista' jingħad illi l-VAT hija taxxa fuq il-konsumatur li hija applikata fuq il-valur ta' prodotti u servizzi (provvisi) li jiġu suppliti fi kwalsiasi stadju tal-katina ta' produzzjoni u distribuzzjoni sal-punt tal-vendita', purche' dawn il-provvisti ma jkunux eżenti speċifikatament mil-liġi taħt il-Ħames Skeda tal-Att dwar it-Taxxa

fuq il-Valur Miżjud. Ir-rata relattiva tal-VAT hija applikata effettivament fuq il-valur tal-*output* taxxabbli u hija mħallsa mill-konsumatur finali permezz tal-applikazzjoni tat-taxxa mal-prezz ta' prodotti u servizzi f'kull stadju fejn jiġi miżjud valur mal-valur ta' dik il-provvista.

Fil-fehma tal-Qorti, il-kumpens mitlub mis-soċjeta' konvenuta hija xorta ta' penali, skont kif maħsub fl-artikolu 1120(1) tal-Kodiċi Ċivili, li jiddisponi espressament illi l-penali hija l-kumpens tal-ħsara li jbati l-kreditur minħabba n-nuqqas tal-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni prinċipali. Bil-klawsola penali, il-kreditur tal-obbligazzjoni jehles mill-obbligu li jipprova li garrab ħsara, għaliex huwa jistrieħ biss fuq il-fatt li d-debitur tal-obbligazzjoni ma jkunx wettaq dak li mal-parti l-oħra jkun intrabat li jagħmel.

Għaldaqstant, it-tieni eċċezzjoni tal-attriċi hija tajba fis-sens illi ebda taxxa fuq il-valur miżjud mhux dovut fuq is-somma ta' €15,000 mitlub in lineam ta' kumpens għall-inadempjenza kuntrattwali tal-attriċi, mertu tat-talba rikonvenzjonali.

Ma' dan għandha tiżdied ukoll l-osservazzjoni illi fil-fatturi kollha esebiti fl-atti processwali, li kienu jinħarġu mill-attriċi għall-ħlas tas-servizzi tagħha skont il-kuntratt, jinsab dikjarat mill-attriċi stess: "*Pontarius Ltd. is not VAT registered as it falls outside the scope of VAT in Malta*".

Għal dawn il-motivi kollha tqis illi l-ewwel eċċezzjoni tal-attriċi hija infondata u sejra tiċhadha.

Ikkunsidrat;

Illi l-jedd skont il-klawsola bin-numru 12.3 għat-terminazzjoni tal-kuntratt b'effett immedjat u mingħajr l-obbligu tal-preavviż stipolat fil-klawsola 12.2 tal-kuntratt, ma ġiex stipolat reċiprokament għaliex jirriżulta li dan il-jedd jispetta biss lis-soċjeta'

konvenuta fl-eventwalita' ta' ksur materjali ta' xi obbligu kuntrattwali da parti tal-attriċi jew fl-eventwalitajiet maħsuba fil-klawsola 12.5 u l-klawsola 12.6 tal-kuntratt.

Wara li fliet bir-reqqa l-provi u x-xhieda, il-Qorti fehmet li l-ħtieġa li s-soċjeta' konvenuta jkollha persuna ingaġġata fir-rwol ta' COO kien indispensabbli għall-approvazzjoni tal-applikazzjoni għall-ħruġ tal-liċenza mill-MFSA. Fehmet ukoll li l-obbligu tal-attriċi (u ta' uffiċjali oħrajn tal-kumpannija li kellhom rwoli ċentrali fil-kumpannija) li tagħti preavviż ta' tliet xhur tat-terminazzjoni tas-servizz kien intiż biex il-proċess tal-ħruġ tal-liċenza⁷ jitmexxa bl-inqas xkiel possibbli f'każ tat-terminazzjoni tas-servizzi tagħha, biex b'hekk is-soċjeta' konvenuta ikollha l-opportunita' li tidentifika persuni alternattivi biex jimtlew il-karigi relattivi, liema persuni mbaġhad ikollhom jiġu proposti għal analiżi mill-MFSA biex jiġi stabbilit jekk għandhomx jitqiesu bħala persuni *fit and proper* biex jokkupaw il-karigi rispettivi fil-kumpannija. Għalhekk, ir-riżenja tal-attriċi minnufih in segwitu għal-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022, mingħajr il-preavviż meħtieġ skont il-kuntratt, inevitabbilment tellfet xi ftit jew wisq il-pass tal-proċess tal-ħruġ tal-liċenza li kienet applikat għaliha s-soċjeta' konvenuta u kwindi l-aspettattiva tal-kumpannija li tibda topera u tiġġenera dħul biex tkun f'pożizzjoni li tħallas il-pendenzi dovuti lill-uffiċjali tagħha.

F'dan is-sens xehed Helge Kissler, l-investitur u benefiċċjarju tas-soċjeta' konvenuta fl-Affidavit tiegħu:-

“The three months’ notice of termination is there for an important reason as it is crucial for an entity like Pontarius Ltd that is in the process of obtaining a financial institution licence, especially when it comes to its key staff. The three months’ notice of termination allows the company to maintain continuity of key staff until a suitable replacement is found. This is also required in terms of the MFSA’s regulations. Ms Huelsken had agreed to this three months’ notice of termination in her agreement, yet chose to breach it, thereby breaking a binding term of her contract with Pontarius Ltd, whilst also jeopardizing Pontarius Ltd’s financial institution licence application with

---

⁷ Ara xhieda ta' Kevin Aquilina.

the MFSA by vacating a key position without giving the company sufficient replacement. And all this was done without due justification”

Indubbjament l-attriċi kienet konxja ta' dan kollu. Kienet taf ukoll illi mingħajr liċenza s-soċjeta' konvenuta ma setgħetx topera, daqskemm ma kienetx qiegħda topera matul iż-żmien kollu li fiha kienet ipprestat is-servizzi tagħha lill-kumpannija taħt il-kuntratt, kif ġie del resto affermat minnha stess meta xehdet in kontro-eżami. Wara kolloxx, l-attriċi matul iż-żmien li kienet qed tagħti servizz lis-soċjeta' konvenuta bħala COO u direttur, ma kienetx qed teżerċita rwol attiv għaliex il-kumpannija ma kienetx għadha giet liċenzjata biex topera⁸. Mill-provi jirriżulta illi f'dan iż-żmien kienu jinħtiegu spejjeż kbar għall-manutenzjoni tal-kumpannija, li kienet qed tiddependi minn terzi biex tindirizza l-problemi ta' likwidita', u jirriżulta wkoll li d-deċiżjoni⁹ li jiġi mdewwem il-ħlas tar-remunerazzjoni tal-uffiċjali tas-soċjeta' konvenuta sakemm tinħareġ il-liċenza mill-MFSA, jinbdew l-operazzjonijiet kummerċjali u jibda jiġi generat dħul, ittiegħdet sewwasew biex jitnaqqas dan il-piż finanzjarju.

L-attriċi tikkontendi illi kienet giet kostretta ttemm ir-relazzjoni tagħha mas-soċjeta' konvenuta wara li Stephen Buechner, CEO tal-kumpannija, kien għarraf lilha u lil uffiċjali oħrajn tal-kumpannija waqt l-imsemmi management meeting, li l-kumpannija ma kellhiex iktar fondi biex tħallas il-pendenzi u salarji. Xehdet illi rinfaċċjata b'dan l-istat ta' fatt, ma kellhiex għażla ħlief li tittermina r-relazzjoni tagħha mas-soċjeta' konvenuta għaliex ma kienetx disposta li tippresta s-servizzi tagħha lill-kumpannija gratuwitament u mingħajr ma tirċievi ebda ħlas u konsegwentement, ma setgħetx tkun kostretta tosserva l-klawsola fil-kuntratt ta' servizz li tobbliga lill-parti li tonqos milli tagħti preavviż ta' tliet xhur dwar it-terminazzjoni tal-kuntratt.

---

⁸⁸ Dan jirriżulta wkoll mill-klawsola 6.1 tal-kuntratt ta' servizz fejn fil-fażi tas-servizz tal-attriċi lill-kumpannija sakemm tkun f'pożizzjoni li tibda topera bħala istituzzjoni finanzjarja liċenzjata, imsejjaħ 'Phase 1', l-attriċi kellha tippresta s-servizzi tagħha għal 15 a 20 siegħa fil-ġimgħa.

⁹ Deċiżjoni li dwarha ġew infurmati l-uffiċjali tas-soċjeta' konvenuta fil-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022.

Dan hu miċhud mis-soċjeta' konvenuta li min-naħa tagħha tišhaq li l-uffiċjali tagħha ġew infurmati fl-imsemmija laqgħa illi kien ser ikun hemm dewmien fil-pagament tal-ammonti dovuti, iżda mhux li r-remunerazzjoni tagħhom ma kienetx sejra titħallas jew kienet sejra titħallas biss kemm il-darba l-kumpannija tikseb il-liċenza mill-MFSA u tibda topera kummerċjalment.

Il-Qorti rat l-atti u m'hijiex konvinta mill-preponderanza tal-provi illi waqt il-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022 l-uffiċjali tal-kumpannija kienu infurmati li ma kienux sejrjn jithallsu u li jekk jagħzlu li jibqgħu jagħtu s-servizzi tagħhom lill-kumpannija, dawn kellhom jiġu prestati grattuwitament.

Ian Pellicano xehed illi waqt laqgħa li saret fis-7 ta' Lulju 2022, Stephen Buechner kien għarraf lill-uffiċjali tal-kumpannija illi l-kumpannija ma kellhiex iktar flus u kienu ser jiefqu l-pagamenti u għalhekk kien irriżenja mill-kariga tiegħu ta' *non-executive director* tas-soċjeta' konvenuta fil-11 ta' Lulju 2022. Madankollu, ikkonferma li kien irċieva l-pagament tas-salarju tiegħu għax-xahar ta' Lulju 2022, li kienet pagabbli fil-bidu tax-xahar, l-għada stess tal-imsemmija laqgħa.

Brenda Calleja, li kienet tokkupa l-kariga ta' MLRO tas-soċjeta' konvenuta xehdet illi fil-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022 l-uffiċjali tal-kumpannija ġew infurmat illi "*sakemm il-kumpannija ġgib il-liċenza m'ahniex ser niġu mhallsa*" għaliex kienu ġew eżawriti l-fondi fil-kont bankarju tal-kumpannija.

Trevor Axiaq li xehed li fil-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022, Stephen Buechner għarrafhom li l-invoices ma kienux sejrjn jithallsu fil-hin għaliex "*il-flus fil-bank account li kienu originarjament depożitati kienu ... spiċċaw allura qal lil kulhadd biex **jieħdu paċenzja li l-invoices kienu ser jithallsu tard***"¹⁰. Ikkonferma li qabel, is-soċjeta' konvenuta dejjem ħallset lill-persuni kuntrattati biex jipprovdulha servizzi għad illi ta' sikwit dawn kienu jithallsu b'lura.

---

¹⁰ Ara xhieda f'paġna 88 tal-atti tal-kawża.

Rigward ir-raġuni mogħtija mill-attriċi għar-riżenja tagħha mill-pozizzjoni tagħha bħala COO u direttur eżekuttiv tas-soċjeta' konvenuta b'effett immedjat, cioè' li l-kumpannija ma kienetx f'pożizzjoni li tħallas is-salarji, Christina Sillato Warrington, li tippresta s-servizzi tagħha lis-soċjeta' konvenuta għan-nom tal-kumpannija Contract Advisory Services Limited, xehdet li dan m'huwiex korrett għaliex is-soċjeta' konvenuta qatt ma tat x'tifhem li ma kienetx sejra tħallas ir-remunerazzjoni dovuta, iżda għarrfet lill-uffiċjali tagħha li kien ser ikun hemm xi dewmien fil-ħlasijiet dovuti. Fil-fatt, ikkonfermat illi s-soċjeta' konvenuta ingaġġat persuni oħrajn fil-kariga tal-attriċi u taż-żewġ persuni li wkoll irriżenjaw mill-posizzjonijiet tagħhom fil-kumpannija wara l-laqgħa tas-7 ta' Lulju 2022, liema persuni għadhom jirċievu l-ħlas sħiħ tas-salarji tagħhom u jaċċettaw li r-reumerazzjoni dovuta lilhom mhux dejjem sejra titħallas puntwalment.

Xehdet:

“During the meeting, Mr Buechner also expressed his wish for the team to be patient as remuneration payments may be slightly delayed however they were reassured that payments would still be made. Mr Buechner further expressed his appreciation at the team’s commitment to Pontarius Limited whilst waiting for the licence to be issued by the MFSA as this was crucial to the licence applicatio being successful.”¹¹

Fix-xhieda tagħha in kontro-eżami bi twegiba għas-suggeriment li Stephen Buechner kien għarraf lil-laqgħa li hadd ma kien ser jithallas sakemm toħroġ il-liċenza mill-MFSA, Christina Sillato Warrington kienet kategorika meta ddikjarat:-

“Le, le mhux hekk kien il-każ. Is-CEO tal-kumpannija kien informa lill-istaff li kien preżenti ovvjament waqt dak il-meeting illi jaf ikun hemm daqsxejn ta' delay fil-pagamenti u talabhom daqsxejn paċenzja biex nitftiehm u illi l-pagamenti jaf ikunu daqsxejn tard pero' mhux li mhux ħa jithallsu jew li ħa jithallsu meta toħroġ il-liċenzja. ... infurmahom illi speċita bħalma kien gara fil-passat ... jaf jibqa' jkun hemm

---

¹¹ Xhieda ta' Christina Sillato Warrington, paġna 134 tal-atti tal-kawza.

dawn id-delays jigiġifieri jibqgħu jsiru pero' li xorta ħa jirċievu l-pagamenti. Fil-fatt sal-lum għadhom isiru delays imma għadhom isiru l-pagamenti.”

Dan ġie affermat minn Stephen Buechner li xehed illi l-investitur “*was delayed in moving money to the operations account of the company.*” Insista fix-xhieda tiegħu illi f’ebda waqt ma ntqal matul il-laqgħa tas-7 ta’ Lulju 2022 illi l-ammonti dovuti lill-kuntratturi tal-kumpannija ma kienux sejrin jithallsu, u ppreċiża li l-uffiċjali tal-kumpannija kienu ġew notifikat biss li kien ser ikun hemm dewmien fil-ħlas sakemm jiġu depożitati iktar fondi fil-kont tal-kumpannija jew sakemm tinħareġ il-liċenza biex il-kumpannija tista’ tibda topera. Fisser illi l-kuntratturi ġew mgħarrfa b’dan l-intopp biex jiġi evitat li dawn jitterminaw ir-relazzjoni tagħhom mal-kumpannija minħabba d-dewmien li dan seta’ jikkaguna fil-proċess tal-ħruġ tal-liċenza mill-MFSA.

Mill-provi jirriżulta wkoll illi Stephen Buechner kif ukoll l-addetti ta’ Contract Advisory Services Limited, li wkoll kienu kuntrattati jagħtu servizzi lis-soċjeta’ konvenuta, kienu aċċettaw li jagħtu *moratorium* indefinitiv għall-ħlas tas-servizzi tagħhom sakemm tinħareġ il-liċenza u b’hekk ġie mtaffi l-piż finanzjarju biex il-kumpannija setgħet tħallas lill-uffiċjali u impjegati l-oħra tagħha¹².

Minn dan kollu hija l-fehma tal-Qorti illi m’hijiex korretta l-asserzjoni tal-attriċi li ġiet mgħarrfa li ma kienetx sejra titħallas l-ammonti li kienu dovuti lilha skont il-kuntratt u li kellha tippresta s-servizzi tagħha mingħajr ħlas. Evidentement, l-attriċi ma rieditx taċċetta li s-soċjeta’ konvenuta ddewwem il-pagament tar-remunerazzjoni lilha dovuta taht il-kuntratt ta’ servizz u kien proprju għalhekk li ħadet id-deċiżjoni li tittermina r-relazzjoni kuntrattwali mas-soċjeta’ konvenuta. F’kull każ, il-Qorti tqis li m’huwix realistiku u allura verosimili li prinċipal jgħarraf lill-impjegati u l-kuntratturi tiegħu li mhux sejrin jithallsu iktar u iktar minn hekk, jistenna li jibqgħu jagħtu x-xogħol tagħhom gratuwitament mingħajr ebda speranza ta’ kumpens. Dak li hu żgur hu li ma ġiex ippruvat illi s-soċjeta’ konvenuta għarrfet lill-uffiċjali u l-kuntratturi tagħha li r-remunerazzjoni m’hijiex ser titħallas u l-Qorti fehmet, wara li qieset sew il-ġabra tal-

---

¹² Ara xhieda ta’ Christina Sillato Warrington u xhieda ta’ Helge Kissler.

provi, illi l-uffiċjali tal-kumpanija ġew notifikati formalment bil-problemi ta' likwidita' tas-soċjeta' konvenuta sakemm tkun liċenzjata biex tibda l-operazzjonijiet kummerċjali tagħha, u li l-pagament tar-remunerazzjoni dovuta lill-istess uffiċjali seta' jiġi mdewwem¹³.

Għaldaqstant, huwa żbaljat l-argument tal-attriċi li ma kienetx sejra tibqa' tiġi remunerata għas-servizzi tagħha u ma kienetx sejra tirċievi l-ħlas tal-ammonti li kienu diġa' dovuti lilha in linea ta' remunerazzjoni u VAT. Izda fi kwalsiasi każ, l-attriċi, wara li saret taf li s-soċjeta' konvenuta ma kienetx sejra tonora l-obbligu tagħha għall-ħlas tal-ammonti dovuti lilha skont il-kuntratt, puntwalment u li kien ser ikun hemm dewmien ukoll fil-pagament tar-remunerazzjoni fil-futur, kienet pjenament intitolata teżerċita l-jedd tat-terminazzjoni tal-kuntratt ta' servizz u huwa immaterjali jekk id-dewmien fil-ħlas tal-ammonti ġia' dovuti u jew id-dewmien prospettat fil-ħlas ta' ammonti li jsiru dovuti fil-futur, jikkostitwixxix raġuni valida għat-terminazzjoni tal-kuntratt għaliex kemm il-darba jingħata l-preavviż maħsub fil-kuntratt, kull waħda mill-partijiet kienet libera tittermina l-kuntratt għal kwalsiasi raġuni u mingħajr ġustifikazzjoni. **Izda l-eżerċizzju tal-jedd tat-terminazzjoni tal-kuntratt, biex ma jġibx l-effett maħsub fil-klawsola 12.2 tal-kuntratt, kellu jsir b'osservanza assoluta tal-istipolazzjoni konvenzjonali tal-htieġa li jingħata avviż bil-quddiem tat-terminazzjoni ta' tliet xhur, izda l-attriċi naqset milli twettaq din l-obbligazzjoni.**

In materja tal-liġi kuntrattwali, il-kuntratt għandu saħħa ta' liġi għal dawk li jagħmluh¹⁴ u ma jistax jiġi mħassar ħlief bil-kunsens tal-kontraenti kollha jew għal raġunijiet espressament maħsuba mil-liġi¹⁵ u hu mistenni li l-kuntratti jobbligaw mhux biss għal dak li jingħad fihom izda wkoll għall-effetti kollha li ġġib magħha l-

---

¹³ Meta xehdet in kontro-eżami, l-attriċi bidlet il-verżjoni tagħha u ddikjarat illi Stephen Buechner waqt il-laqgħa in diżamina, kien qal li ll-pendenzi li kienu għadhom ma tħallsux u lanqas ammonti oħrajn li jsiru dovuti, ma setgħux jiġu onorati sakemm il-kumpanija tikseb il-liċenza biex tibda topera.

¹⁴ Artikolu 992(1) tal-Kodici Civili.

¹⁵ Artikolu 992(2) tal-Kodici Civili.

obbligazzjoni skont ix-xorta tagħha, bl-ekwita', bl-użu jew bil-liġi¹⁶. Fil-fatt, il-prinċipju bażiku jibqa' "*pacta sunt servanda*": dan ifisser li għaladarba l-partijiet ftiehm u dwar l-obbligi kuntrattwali rispettivi tagħhom, dawn kellhom jiġu rispettati u mwettqin f'waqthom u biex id-debitur tal-obbligazzjoni jseħħlu jinqala' mill-ħtija li sseħħ bil-fatt innifsu tan-nuqqas ta' twettiq tal-obbligazzjoni, irid juri b'mod konvinċenti u sewwa, li n-nuqqas kien il-frott ta' forza maġġuri, każ fortuwitu jew raġuni oħra li s-soltu titqies serja biżżejjed biex titfi l-ħtija ta' dak li jkun. L-attriċi ma għabet ebda prova li kienet miżmuma minħabba forza maġġuri milli twettaq l-obbligu li tagħti preavviż bil-miktub ta' tliet xhur tat-terminazzjoni tas-servizzi tagħha. Għaldaqstant, għandha titqies li mxiet bi ksur tal-obbligu kuntrattwali relattiva.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi tikkontendi wkoll li s-soċjeta' konvenuta mxiet bi ksur tal-obbligi kuntrattwali tagħha għaliex kienet moruża fil-ħlas tal-kumpens lilha dovut skont il-kuntratt għax-xhur ta' Ġunju u Lulju 2022 u l-ħlas tal-VAT dovut fuq il-valur tas-servizzi reżi fix-xhur ta' Awwissu sa Diċembru 2021. Saħqet ukoll illi l-ħlasijiet dovuti lilha, regolarment ma kienux isir fil-ħin tant illi filwaqt li s-soċjeta' konvenuta kienet marbuta tħallas il-kumpens dovut kull tliet xhur bil-quddiem, l-ammont dovut għas-servizzi reżi f'Mejju 2022 mhux talli ma ġiex imħallas bil-quddiem, talli l-invoice relattiv ġie mħallas biss fid-29 ta' Ġunju 2022.

Fir-rigward, ġie invokat il-prinċipju *adimpledum non est adimplendi* u ġie sottomess illi l-inadempjenza tas-soċjeta' konvenuta fl-obbligu tagħha għall-ħlas tar-remunerazzjoni dovuta lill-attriċi skont il-kuntratt, ċioe' l-obbligu għall-ħlas tal-kumpens kull tliet xhur bil-quddiem, teżonera lill-istess attriċi mill-obbligu għall-ħlas tad-danni minħabba xi inadempjenza da parti tagħha f'xi obbligu kuntrattwali relattiv.

Il-Qorti tibda biex tosserva illi għalkemm huwa minnu illi l-eċċezzjoni ta' *adimpledum non est adimplendi* tista' tapplika fir-rigward ta' kwalunkwe kuntratt

---

¹⁶ Artikolu 993 tal-Kodiċi Ċivili.

bilaterali, fejn min jonqos li jwettaq l-obbligazzjoni li jkun intrabat biha jkun responsabbli għad-danni, huwa assodat fil-ġurisprudenza in materja illi għas-suċċess ta' din l-eċċezzjoni, irid jintwera illi l-kreditur tal-obbligazzjoni, f'dan il-kaz is-soċjeta' konvenuta, ikun ukoll inadempjenti fl-obbligi tiegħu.

Intqal hekk in propositu:-

“Per exceptio inadempti contractus si intende, come dice il termine stesso, un'eccezione che il debitore (in base a contratto bilaterale) che venga convenuto dalla controparte per l'esecuzione della sua propria obbligazione, puo'opporre, se' la controparte che agisce contra di lui, non abbia, essa stessa, adempiuto, o non sia pronto ad adempiere.”¹⁷

Barra dan, jinsab ritenut ukoll li huwa biss jekk jikkonkorru ċ-ċirkostanzi kollha sottolenkati li din l-eċċezzjoni tista' tiġi sollevata b'suċċess:-

“(i) L-inadempjenza tal-attur li tolqot xi obbligazzjoni tiegħu trid tkun parti ntegrali mill-ftehim; (ii) l-inadempjenza trid tkun verament imputabbli lill-attur; u (iii) irid ikun hemm proporzjonalita' bejn l-inadempjenza tal-partijiet u cioe' li n-nuqqas tal-attur relattivament għall-prestazzjonijiet li huwa jesigi mill-konvenut tkun ta' certa gravita'.”¹⁸

Kif rajna, is-soċjeta' konvenuta kienet obbligata thallas l-ammont dovut lill-attriċi għas-servizzi tagħha taht il-kuntratt ta' servizz kull tliet xhur bil-quddiem.

Tassew, iżda, l-attriċi ma mxietx skont kif kienu jesigu l-obbligi kuntrattwali tagħha meta irriżenjat b'effett immedjat (*‘effective immediately’*) mill-kariga tagħha ta' COO

---

¹⁷ *Giovanni Pacchione: Diritto Civile Italiano – Diritto Delle Obligazioni* - citat b'approvazzjoni mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Superjuri fis-sentenza **Nazzareno Vassallo et vs Dr. Michael Caruana et**, deciza fl-20 ta' Gunju 2008.

¹⁸ **Panta Marketing and Services Limited vs Joseph Brincat** – Qorti tal-Appell [Inferjuri], deciza 28 ta' Gunju 2011. Ara wkoll **Easysell Caterers (Gozo) Limited vs Benjamin Bonello et**, deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Superjuri, 6 ta' Mejju 2010.

u direttur tas-soċjeta' konvenuta. L-attriċi kienet obligata tgħarraf lis-soċjeta' konvenuta li kienet sejra ttemm il-kuntratt ta' servizz billi tagħti preavviż ta' tliet xhur dwar it-terminazzjoni izda dan m'għamlitux.

Izda fil-każ li għandha quddiemha, il-Qorti m'hijiex sodisfatta li gie ppruvat li s-soċjeta' konvenuta kienet inadempjenti f'xi obbligu kuntrattwali b'mod li jista' jsib riskontru l-prinċipju invokat mill-attriċi, wisq inqas li kienet moruża fl-eżekuzzjoni tal-obbligu għall-ħlas tal-kumpens dovut lilha, ċioe' l-ħlas tas-somma ta' €5,000 kull xahar, pagabbli kull tliet xhur bil-quddiem.

Dan qed jingħad għaliex l-attriċi *ex admissis* ħarġet invoice għall-ħlas tas-servizzi li kellhom jiġu pprestati fix-xahar ta' Ġunju 2022, biss fl-1 ta' Lulju 2022 (Dok. N3). Fil-fatt, l-invoices l-oħrajn li dwarhom qed jintalab il-ħlas fir-Rikors promotur huma lkoll datati 18 ta' Lulju 2022, ċioe' wara l-attriċi itterminat is-servizzi tagħha lis-soċjeta' konvenuta billi baġtet avviż fir-rigward fil-11 ta' Lulju 2022¹⁹. Għaldaqstant, hija fallaċi l-asserzjoni tal-attriċi li s-soċjeta' konvenuta kienet inadempjenti fl-obbligu tagħha għall-ħlas tal-kumpens dovut taht il-ftehim.

Ma jirriżultax li l-attriċi kienet miżmuma b'xi mod milli titlob il-ħlas dovut lilha taht il-kuntratt għall-perijodu li jmiss ta' tliet xhur. Kif rajna diġa', is-servizz tal-attriċi ma kienx regolat mill-Att dwar l-Impiegi u Relazzjonijiet Industrjali għaliex hija ma kienetx impjegata biex tagħti x-xogħol tagħha lis-soċjeta' konvenuta fuq bażi *whole-time* jew *part-time* jew fuq bażi oħra kif maħsub fl-istess Att. Dan ifisser illi għalkemm is-soċjeta' konvenuta kienet obligata bis-saħħa tal-kuntratt li tħallas ir-remunerazzjoni pattwita fl-istess kuntratt, kull tliet xhur bil-quddiem, id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 22 tal-Att dwar l-Impiegi u Relazzjonijiet Industrjali ma jsibux riskontru.

Mill-provi jirriżulta illi skont l-arrangament li kien fis-seħħ bejn il-partijiet b'rabta mal-ħlas tal-kumpens taht il-kuntratt, l-attriċi kellha titlob il-ħlas tar-reumerazzjoni

---

¹⁹ Doc. K.

dovut lilha billi toħroġ invoice għall-ħlas tal-ammont dovut għall-perijodu ta' tliet xhur li ġejjin, u s-soċjeta' konvenuta kienet marbuta tħallas dan l-ammont minnufih. Ukoll, billi l-attriċi kienet qed tagħti lis-soċjeta' konvenuta servizz li jitqies li huwa provvista taxxabbli, kienet ukoll obbligata żżid it-taxxa fuq il-valur miżjud fuq il-prezz tas-servizz tagħha. Il-partijiet jidher li jaqblu li r-rata tal-VAT li kellha tiġi applikata għall-valur tas-servizzi provduti mill-attriċi taħt il-kuntratt ta' servizz kienet ta' 19%.

Madankollu, il-provi juru wkoll b'mod inkonfutabbli li l-attriċi ma kienetx toħroġ fatturi bil-quddiem għall-ħlas tar-remunerazzjoni tagħha għat-tliet xhur ta' wara, u minflok kienet tibgħat invoice kull xahar b'lura għall-ħlas tar-reumerazzjoni dovuta għax-xahar ta' qabel²⁰.

Kif taraha l-Qorti, filwaqt illi l-attriċi kellha l-jedd skont il-kuntratt li tesiġi l-ħlas tar-remunerazzjoni tagħha bil-modalita' stipolata fil-kwalsola 8.2 tal-kuntratt, ma kienetx tużufuwixxi minn dan il-jedd. Bħala fornitur ta' servizz, mhux impjegata tas-soċjeta' konvenuta, l-attriċi ma setgħetx tistenna li tircievi l-ħlas awtomatiku ta' salarju iżda bħala persuna li kienet evidentement kellha l-obbligu fiskali li titlob ukoll il-ħlas tal-VAT fuq il-valur tal-provvisti rezi minnha, kienet obbligata titlob il-ħlas lis-soċjeta' konvenuta b'mod formali, anke għall-fini tal-esigenzi ta' *book-keeping* tas-soċjeta' konvenuta²¹.

Korollari għal dan huwa l-fatt illi jekk l-attriċi ma kienetx tircievi l-ħlas tar-remunerazzjoni dovut lilha bil-modalita' stipolata fil-kuntratt, dan in-nuqqas kien attribwibbili lilha biss u mhux lis-soċjeta' konvenuta, u dan skont kif ġie affermat minn Angelo Vella fix-xhieda tiegħu, liema xhieda baqgħet ma ġietx kontradetta jew kuntrastata bi provi kuntrarji. Fil-fatt, m'hemmx fost l-atti u l-provi proċesswali kopja tal-fatturi li kienu regolarment jinħarġu mill-attriċi matul il-perijodu ta' validita' tal-kuntratt, ħlief dawk il-fatturi li baqgħu ma tħallsux, mertu tal-kawża. Iżda anke minn

---

²⁰ Ara xhieda ta' Angelo Vella.

²¹ Ara xhieda ta' Dr. Christina Sillato Warrington in kontro-eżami.

eżami ta' dawn l-istess invoices nħargu tabilħaq wara li l-attriċi tterminat il-kuntratt ta' servizz, jirriżulta li l-attriċi talbet il-ħlas tar-remunerazzjoni dovuta ġħax-xahar ta' Ġunju 2022, biss fl-1 ta' Lulju 2022, filwaqt li talbet il-ħlas tal-kumpens ġħax-xahar ta' Lulju 2022, biss permezz ta' fattura datata 18 ta' Lulju 2022.

In kwantu ġħall-ħlas tal-VAT fuq il-valur tas-servizzi ġħax-xhur ta' Awwissu sa Diċembru 2021, jirriżulta li l-attriċi talbet il-ħlas relattiv permezz ta' invoice li nħareġ fit-18 ta' Lulju 2022, l-istess data li fiha talbet il-ħlas tar-remunerazzjoni ġħax-xahar ta' Lulju 2022. Tabilħaq dan ma jistax ifisser ħlief illi s-soċjeta' konvenuta ma kienetx hallset il-VAT ġħaliex l-attriċi kienet naqset milli tinkludi l-VAT fl-invoices li ħarġet lis-soċjeta' konvenuta ġħall-ħlas tar-remunerazzjoni lilha dovut ġħax-xhur ta' Awwissu 2021 sa Diċembru 2021, anizche' minħabba xi rijfut jew nuqqas da parti tas-soċjeta' konvenuta li tħallas il-VAT dovut. Dan huwa ammess mill-attriċi meta finnota ta' sottomissjonijiet ipprezentat ġħan-nom tagħha, intqal hekk: "... *l-esponenti nomine bi žvista naqset milli tinkludi l-VAT bir-rata ta' dsatax fil-mija (19%) fil-fatturi, u dan b'mod partikolari ġħall-fatturi relatati max-xhur ta' Mejju 2021 sa Awwissu 2021.*"

Dan kollu magħdud ifisser illi fid-data li fiha l-attriċi tat avviż tat-terminazzjoni tal-kuntratt, 11 ta' Lulju 2022, hija kienet irċeviet mingħand is-soċjeta' konvenuta l-ħlas tal-ammonti kollha li kienet talbet il-ħlas tagħhom. Ġħalkemm huwa minnu li f'dak l-istadju l-attriċi kellha l-jedd ġħall-ħlas tal-ammont dovut ġħax-xahar ta' Ġunju 2022 u x-xahar ta' Lulju, kif ukoll il-VAT dovut fuq il-valur tar-remunerazzjoni ġħax-xhur Awwissu sa Diċembru 2021, il-fatt jibqa' li kienet ġħadha ma ħarġitx l-invoices relattivi li kienu meħtieġa biex is-soċjeta' konvenuta tipproċessa u tagħmel dawn il-ħlasijiet.

Fuq kollox, l-attriċi, fl-invoices in diżamina, minn jeddha ikkonċediet terminu ta' 14-il ġurnata ġħall-ħlas tal-ammont dovut lilha fuq kull invoice, li jfisser illi dawn l-ammonti kienu ġħadhom lanqas esiġibbli skont it-termini ġħall-ħlas imposti mill-attriċi nnifisha.

Jikkonsegwi għalhekk illi meta l-attriċi tterminat il-kuntratt fil-11 ta' Lulju 2022, is-soċjeta' konvenuta mhux talli ma kienetx inadempjenti jew moruża fl-obbligu tagħha għall-ħlas tal-ammonti reklamati fl-invoices Dok. N3²², Dok. N4²³ u Dok. N5²⁴ talli l-attriċi kienet għadha lanqas talbet il-ħlas tal-ammonti dovuti lilha skont il-kuntratt bil-ħruġ ta' fatturi, li jfisser illi l-obbligu tal-ħlas kien għadu ma skattax.

Konsegwentement, l-eċċezzjoni *adimplendum non est adimplendi* ma tistax tirnexxi għaliex ma giex ippruvat sodisfaċjentement illi s-soċjeta' konvenuta ma kienet inadempjenti fl-eżekuzzjoni ta' xi obbligu tagħha taħt il-kuntratt.

Ikkunsidrat;

Illi fil-paragrafu 3.iv tar-Risposta għat-talba rikonvenzjonali, l-attriċi eċċepiet it-terminazzjoni *ipso jure* tal-kuntratt tas-servizz konkluz bejn il-partijiet bil-applikazzjoni tal-artikolu 177 tal-Kodiċi tal-Kummerċ bil-konsegwenza li l-artikolu 12.2 tal-istess kuntratt m'għadx għandha effikaċja legali u l-eżekuzzjoni tal-obbligazzjoni relattiva ma tistax tiġi invokata mis-soċjeta' konvenuta.

Fil-fehma tal-Qorti, il-kuntratt ta' servizz konkluz bejn il-partijiet imkien ma fih xi stipolazzjoni bil-kondizzjoni riżoluttiva espressa jew taċita.

Tibda biex tosserva illi ma taqbilx li l-obbligazzjoni għall-ħlas tal-kumpens dovut lill-attriċi hija obbligazzjoni kummerċjali għaliex għalkemm l-attriċi kienet qed tippresta servizzi lil soċjeta' kummerċjali, l-attriċi hija persuna naturali li għamlet provvisti taxxabli fl-eżerċizzju tal-professjoni jew mestier tagħha u l-jedd tagħha għall-ħlas u l-obbligu korrispondenti tad-debitur, regolati minn kuntratt ta' servizz, ma jinkwadra f'ebda waħda mid-dispożizzjonijiet tal-artikolu 5 tal-Kodiċi tal-Kummerċ. Anke jekk

---

²² Invoice No. 010722/08.

²³ Invoice No. 180722/09.

²⁴ Invoice No. 180722/10.

is-soċjeta' konvenuta hija kummerċjant *par excellence*²⁵ u għalhekk teżisti presunzjoni li tqis l-atti tagħha bħala atti tal-kummerċ, din il-presunzjoni hija waħda *juris tantum* li tingħeleb meta mill-att stess ikun jidher li hu m'għandux x'jaqsam mal-kummerċ. Applikat dan għall-każ in diżamina, il-Qorti tqis li ma giex ippruvat li l-attributi hija kummerċjant u lanqas m'hu ippruvat li tagħmel atti ta' kummerċ. Barra minn hekk, hija wkoll tal-fehma li l-obbligazzjoni tal-ħlas lill-persuna kkuntrattat biex tagħti servizz ta' direttur u COO lill-kumpanija, billi ma titnissilx minn att ta' kummerċ jew kuntratt kummerċjali, ma tistax titqies bħala obbligazzjoni kummerċjali u l-korollarju ta' dan hu n-nuqqas ta' applikabbilita' tad-dispozizzjonijiet tal-artikolu 117 tal-Kodiċi tal-Kummerċ li jagħmel referenza għall-kundizzjoni riżoluttiva msemmija fl-artikolu 1068 tal-Kodiċi Ċivili u l-effett tal-ħall *ipso jure* tal-kuntratt.

Għaldaqstant l-ebda waħda mill-eċċezzjonijiet li qanqlat l-attributi biex tilqa' għat-talba rikonvenzjonali, m'hi tajba ħlief safejn il-kumpens mitlub mis-soċjeta' konvenuta ma huwiex dovut fuq taxxa fuq il-valur miżjud.

Għal dawn il-motivi kollha:-

In kwantu għat-talba prinċipali, filwaqt li tiċhad l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta fir-Risposta tagħha biss safejn huma inkompatibbli ma' dak hawn deċiż, tilqa' t-talba ta' DR. FRANCESCA MICALLEF BHALA L-MANDATARJA SPEĊJALI TA' NINA HUELSKEN, billi tikkundanna lil PONTARIUS LIMITED tħallasha s-somma ta' tmax-il elf tmien mija u wiehed u tmenin Euro u sittn ċenteżmu (€12,881.60) rappreżentanti l-ħlas dovut fuq invoices immarkati Dok. N3, Dok. N4 u Dok. N5, bl-imghax mid-data tan-notifika tas-soċjeta' konvenuta bir-Rikors promotur. L-ispejjeż tat-talba prinċipali jithallsu mis-soċjeta' konvenuta.

---

²⁵ Kummerċjanti huma dawk li, bi professjoni, jagħmlu f'isimhom atti tal-kummerċ, kif ukoll is-soċjetajiet kummerċjali – artikolu 4 tal-Kap. 13.

In kwantu għat-talba rikonvenzjonali, filwaqt li tilqa' t-tieni eċċezzjoni iżda tiċhad l-eċċezzjonijiet l-ohrajn fir Risposta tal-attriċi, tilqa' t-talba ta' Pontarius Limited u tikkundanna lil DR. FRANCESCA MICALLEF BHALA L-MANDATARJA SPEĊJALI TA' NINA HUELSKEN thallasha s-somma ta' hmistax-il elf Euro (€15,000) għar-raġuni msemmija fl-istess talba rikonvenzjonali, bl-imghax mid-data tan-notifika tal-attriċi nomine bit-talba rikonvenzjonali. L-ispejjeż tar-rikonvenzjoni jithallsu mill-attriċi nomine.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAĠISTRAT.**